

Van klaslokaal naar kantoorbaan aan huis

Al vroeg nadat de scholen gesloten waren zegde Bart Habraken toe om zijn ervaringen met het online lesgeven op papier te zetten. Daarmee is dit het 'vroegste' relaas, nog uit de periode dat we er allemaal aan moesten

Inleiding

Enkele jaren geleden heb ik even in de online marketing gewerkt, met de nadruk op even. Al snel kwam ik met hangende pootjes terug naar het onderwijs. Zo'n kantoorbaan waarin je weinig écht contact hebt en dagenlang achter de computer zit, dat is niets voor mij. En nu, nu zit ik weer dagenlang achter de computer. Ik mis mijn benauwde klaslokaal vol leerlingen, ik mis de interactie en het werkelijke contact en bovendien mis ik mijn collega's. In tegenstelling tot mijn kantoorbaan heb ik nu hoop dat alles in het nieuwe schooljaar (hopelijk) weer normaal zal zijn.

De lessen

En toch, ondanks de huidige verschrikkelijke situatie, gebeuren er in het onderwijs nu ook mooie dingen. Samen met mijn vakgroep wiskunde hebben we binnen enkele dagen elkaar klaargestoomd om digitaal te gaan werken. Ik geef onder andere les aan een brugklas, waarbij we eindelijk het digitale materiaal van *Getal & Ruimte* eens goed konden gaan uittesten. Ik was er niet ontevreden over, maar zag bij de uitwerkingen van leerlingen wel dat ze moeite hadden met de tussenstappen op te schrijven. Helaas was de ervaring met het digitale materiaal maar van korte duur, want het volgende hoofdstuk was het hoofdstuk symmetrie. Leerlingen konden in dat hoofdstuk bij veel opdrachten alleen maar aangeven of ze het hadden getekend op de werkbladen of niet. We besloten daarom als sectie om dat hoofdstuk weer gewoon te gaan werken met het boek én het schrift. In mijn havo2 en vwo5 wiskunde A klas deed ik dat al een tijdje.

Interactie

We hadden besloten om de eerste weken even wat gas terug te nemen, om de leerlingen te laten wennen aan het nieuwe normaal. In de 20 minuten les die ik gaf,

deelde ik via MS Teams mijn scherm. Ik opende een lege PowerPoint, klapte mijn laptop plat, zodat ik er goed op kon schrijven en opende op mijn telefoon de chat om de opmerkingen van leerlingen te zien. En ondanks dat ik de leerlingen niet zag kwam er interactie. Ik stelde vragen, liet leerlingen sommetjes oplossen en naarmate de tijd vorderde kwamen er meer en meer vragen tijdens en na de les. Ook implementeerde ik andere digitale werkvormen om te controleren of alle leerlingen meededen met de les. Een voorbeeld daarvan was dat ik kleine quizjes maakte via Socrative en MS Teams, waarbij ik direct zag welke leerlingen het wel en niet begrepen. Na de lessen controleerde ik of iedereen aanwezig was en ging ik het huiswerk controleren.

“Nog nooit werd het huiswerk zo goed gemaakt als nu én nog nooit kreeg ik zoveel vragen als nu.”

Huiswerk

Iedere dag controleerde ik in ongeveer 20 minuten per klas het huiswerk van de leerlingen. De sommen maakten ze in hun schrift en ze leverde foto's daarvan in via MS Teams. De beoordeling daarvan hield ik bij om er uiteindelijk een cijfer aan te hangen en de feedback op hun huiswerk stuurde ik retour. Nog nooit werd het huiswerk zo goed gemaakt als nu én nog nooit kreeg ik zoveel vragen als nu. Leerlingen waren bewuster bezig met mijn vak en in de middag had ik veel privélesjes met mijn leerlingen. Aangezien Teams ook op mijn telefoon was geïnstalleerd ontving ik ook regelmatig nog in de avonden vragen van leerlingen en ik had besloten om

leerling te blijven helpen, ondanks het tijdstip. Ik zag mijn leerlingen groeien en kon leerlingen veel gerichter helpen dan in een vol klaslokaal. Het kostte echter wel tijd, veel tijd. We hadden de lessen ingekort van vijftig naar 20 minuten, maar de individuele hulp per leerling duurde ook een stuk langer dan in een klaslokaal. Als ik in een schrift kijk bij een leerling die vastloopt, dan zie ik direct waar het probleem zit. Nu, zonder dat ik de leerlingen zie, is het maar gokken en gissen waar de leerling precies vastloopt en dus besloot ik om sommetjes samen met de leerlingen volledig op te bouwen.

Rugklachten

Ik merkte dat ik de eerste weken veel bezig was met mijn baan in het onderwijs, ik had tegelijkertijd het geluk dat mijn andere baan, het raadswerk als raadslid voor de gemeente Eindhoven, stil was komen te liggen en kon dus ook meer tijd besteden aan mijn leerlingen. In plaats van 32 uur werkte ik makkelijk meer dan 40 uur nu.

Na twee weken ontstonden de eerste rugklachten en heb ik een beter bureau thuis ingericht waaraan ik staand kon werken. Ik was het vele zitten niet gewend en de dagen van 's ochtends 8:30 tot 17:30 uur begonnen lichamelijk zwaar te worden. Ook doet het emotioneel wat met je. Na het intensieve contact met de vaksectie begonnen we allemaal langzaam onze draai te vinden en waren we volop bezig met de leerlingen digitaal verder te helpen. Maar een hele dag richting een scherm staren, maakt mij persoonlijk minder gelukkig. Werken is mijn inziens ook een sociaal proces, waarin interacties met anderen ontstaan en dat zijn we nu even kwijt.

De 'examens'

De helft van mijn klassen zijn examenklassen. Deze leerlingen zaten voor de slimme lockdown net voor hun laatste testweek. Die werd uitgesteld en niet veel later bleek die laatste testweek hun soort-van-examen te worden. Testen werden ingekort van 100 naar 50 minuten en de testweek werd uitgebreid van één naar twee weken. Alles om ervoor te zorgen dat leerlingen zo min mogelijk op school hoefde te zijn en er nooit testen zouden overlappen. Als een militaire operatie werd ervoor gezorgd dat we voldeden aan alle RIVM-voorschriften.

Sommige leerlingen waren erg teleurgesteld over het feit dat het examen niet doorging. Dit was hun kans om nog een goed cijfer te halen voor wiskunde. Of ze waren teleurgesteld, omdat ze hier zes jaar naartoe hadden geleefd. Zo'n examen hoort er gewoon bij, vonden ze. Anderen waren meer dan blij dat ze deze stressvolle periode niet hoefden mee te maken. En tegelijkertijd ontstond er een enorme druk op de laatste testweek om

nog één keer goed te presteren. Ik had samen met mijn collega's niet de gemakkelijkste schoolexamens gemaakt en we twijfelden of we hierin nog wat moesten aanpassen. Immers we zagen de leerlingen alleen nog in lessen van 20 minuten, waarbij we eigenlijk aan het oefenen waren voor het examen. We hebben besloten om te laatste testen niet verder aan te passen en te varen op de prima voorbereiding van de afgelopen tijd en de zelfstandigheid van de examenleerlingen.

Resultaten

De testen waren gemaakt en ik genoot ten eerste van de heerlijke korte testen om na te kijken (ieder nadeel heeft zijn voordeel, zullen we maar zeggen). Mijn vwo 6 wiskunde D scoorde prima. Al zag je wel dat sommige leerlingen benadeeld werden door de duur van de test. Immers op een 100 minuten test zijn meer punten te verdelen dan op een 50 minuten test. Mijn havo 5 wiskunde B en vwo 6 wiskunde B klas scoorden echt belabberd op de test en ik en mijn collega's zagen leerlingen eronder doorgaan en lieten daarom maar wat eenvoudige statistiek los op de resultaten van de leerlingen die uiteindelijk samen hun eindcijfer zouden vormen. We namen, kijkend naar de resultaten van eerdere jaren, hierbij als richtlijn dat we vonden dat het gemiddelde van deze leerlingen rond de 6,5 uit moest komen én dat er niet meer dan 20% een onvoldoende had voor wiskunde. Uiteindelijk besloten we daarom om de norm van de laatste test iets op te hogen in het voordeel van de leerlingen.

En zo eindigt al voor de meivakantie het examenjaar voor de leerlingen. Ze weten hun cijfers en kunnen genieten van een extra lange periode vrij. Ik heb besloten om in de meivakantie ook eens extra te genieten van het prachtige weer. Mijn laptop berg ik even goed op, want wie weet zit ik nog tot het einde van het schooljaar achter het scherm om de rest van mijn leerlingen verder te helpen.

Over de auteur

Bart Habraken is docent wiskunde op het Eckartcollege te Eindhoven en raadslid voor Groen Links in Eindhoven. E-mailadres: b.habraken@eckartcollege.nl